

საქართველოს სოც.

საბჭო. რესპუბლიკის

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

იუსტიციის სსსკალსო კომისარიატის გამოსცემა

1929 წ. თებერვლის 28

№ 3

ნაწილი პირველი

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის და სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი.

- 24. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.—სამელიორაცია ამხანაგობათა (წყლის ამხანაგობათა) დებულების დამტკიცების შესახებ.
დებულება სამელიორაცია (წყლის) ამხანაგობათა შესახებ.
- 25. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.—სახელმწიფო სამრეწველო და სატრანსპორტო საწარმოთა კუთვნილ სახლებში საცხოვრებელი სადგომების გაჭირავების საფუძველთა შესახებ.
- 26. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.—პერსონალური პენსიის დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.
დებულება პერსონალური პენსიის შესახებ.
- 27. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.—თანამდებობის პირთა სადისციპლინო პასუხისმგებლობის დებულების დამტკიცების შესახებ.
დებულება თანამდებობის პირთა სადისციპლინო პასუხისმგებლობის შესახებ.
- 28. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.—საქართველოს სსრ სახელმწიფო ნოტარიატის დებულების 46 მუხლის შეესების შესახებ.
- 29. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.—სასამართლოს წყობილების დებულებისათვის 106¹ მუხლის დამატების შესახებ.
- 30. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.—მიწის კოდექსის შეცვლისა და დამატების შესახებ.

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი.

31. დადგენილება ს. კ. ს.—„სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის მიერ სათემო სარევიზიო კომისიებისათვის ხელშეღწეანლობის გაწევისა და მათთან საქმიანი კავშირის დებულების“

დამტკიცებისა და ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან ინსტრუქტორთა შტატის დაარსების შესახებ.

დებულება სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის მიერ სათემო სარევიზიო კომისიებისათვის ხელმძღვანელობის გაწვევისა და მათთან საქმიანი კავშირის შესახებ.

32. დადგენილება ს. კ. ს.—საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯების გადიდების აკრძალვის შესახებ.

33. დადგენილება ს. კ. ს.—რესპუბლიკანურსა და ადგილობრივ ბიუჯეტში ჩასარიცხ გადასახადთა და გამოსაღებთა გადახდის სფეროში ზოგიერთ ორგანიზაციისათვის შეღავათების მინიჭების შესახებ.

34. დადგენილება ს. კ. ს.—„სხვადასხვა სახელმწიფო დაწესებულებისა და საწარმოს მიერ უმაღლეს სასწავლებელთა მოსწავლეთათვის დანიშნული სტიპენდიების მათთვისვე დატოვების თაობაზე“ 1927 წ. სექტემბრის 10-ს თარიღით გამოცემული საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატის საბჭოს დადგენილების გაუქმების შესახებ.

35. დადგენილება ს. კ. ს.—ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოც. ეკონომიური ფაკულტეტის მე-8 სემესტრის სტუდენტების (ეკონომისტების) წარმოებითი სწავლებისათვის დაწესებულებასა და საწარმოში მიღების შესახებ.

36. დადგენილება ს. კ. ს.—საქართველოს სსრ-ში ავტომობილიზმისა და გზათა გაუმჯობესების ხელშეწყობ საზოგადოების („ავტოგზა“) ადგილობრივი გადასახადისა და გამოსაღებისაგან, აგრეთვე სასამართლო ბაჟისა და სანოტარო გამოსაღებისაგან განთავისუფლების შესახებ.

ცენტრალური აღმასრულებელი კომისიებისა და სახალხო კომისარიატის საბჭოს დადგენილებანი.

24. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სამელიორაციო ამხანაგობათა (წყლის ამხანაგობათა) დებულების დამტკიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატის საბჭო ადგენენ:

1. დამტკიცებულ და სამოქმედო შემოღებულ იქნეს შემდეგი დებულება სამელიორაციო ამხანაგობათა შესახებ.

2. ძალადაკარგულად ჩაითვალოს:

ა) წყლის ამხანაგობათა დებულება, გამოცემული 1926 წ. აგვისტოს 1-ს (კან. კრებ. 1926 წ. № 4, მუხ. 92) და

ბ) საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატის საბჭოს 1928 წ. აგვისტოს 21-ის დადგენილება „სამელიორაციო ამხანაგობათა შესახებ“ (საქართველოს სსრ კან. კრ. 1928 წ. მე-12 №-რი, მუხ. 120).

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმ. კომიტეტის თავმჯდომარე გ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე გ. მგალობლიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმ. კომიტეტის მდივანი ი. ვარძიელი.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სამელიორაციო (წყლის) ამხანაგობათა შესახებ.

1. სამელიორაციო ამხანაგობა მოეწყობა, რათა შეერთებული ძალით აავგოს, საექსპლოატაციოდ გამოიყენოს და წესიერად შეინახოს ახალი ან უკვე არსებული ჰიდრო-ტექნიკური სისტემები, რომელთა დანიშნულებაა მიწის მოწყვა-ამოშრობა, მდინარეებისა, არხებისა და ხრამების ნაპირთა გამაგრება, წყლის მიწოდება და სხვ.

2. სამელიორაციო ამხანაგობას შეუძლიან აგრეთვე აწარმოოს ყოველგვარი სასოფლო-სამეურნეო ოპერაცია, ე. ი. შეისყიდოს სასოფლო-სამეურნეო მანქანები და იარაღები, მიწის ხელოვნური სასუქი და ინტექტივიდი, დაიმუშაოს კოლექტიურად მიწა, შემოიღოს უფრო სარენტაბელო მცენარეული კულტურები, გადაამუშაოს სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტები, მოაწყოს ამ პროდუქტების გასაღების საქმე და სხვ.

3. ამხანაგობის წევრად შეიძლება იყოს ყველა ის, ვინც ხმარობს წყალს ჰიდრო-ტექნიკური სისტემის სამოქმედო რაიონში და აგრეთვე ის მიწის-მოსარგებლე, რომლის მიწაზე ჰიდრო-ტექნიკური ნაგებობა მოქმედობს.

4. სამელიორაციო ამხანაგობა მოეწყობა ნებაყოფლობითი შეთანხმებით არა ნაკლებ, ვიდრე იმ წყლის-მოსარგებლეთა და მიწის-მოსარგებლეთა საერთო რიცხვის ნახევრისა, რომელთა მიწებისათვისაც სასარგებლოა ან სასარგებლო იქნება უკვე აგებული ან ასაგები ჰიდრო-ტექნიკური სისტემის მოქმედება. აღნიშნული პირნი ჩაითვებიან ამხანაგობის დამფუძნებლებად და თავის დადგენილებას ამხანაგობის დაარსების შესახებ წარუდგენენ დასამტკიცებლად საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს, რომელიც ამ საკითხის გადაწყვეტას შეუთანხმებს მიწათმოქმედების სახ. კომისარიატს და „სოფლის-კავშირს“.

5. უკეთუ ცნობილი იქნება, რომ განზრახულ ჰიდრო-ტექნიკურ ნაგებობას განსაკუთრებულად დიდი მნიშვნელობა აქვს ამა თუ იმ რაიონისათვის, ამ რაიონის მცხოვრებთა ერთ-მეხუთედს შეუძლიან, საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს მეშვეობით, აღძრას საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს წინაშე შუამდგომლობა წყლის ამხანაგობის დაარსებისათვის ნებართვის მიცემის შესახებ; ამასთანავე ამხანაგობის დაარსება შესაძლებელი იქნება მხოლოდ მის შემდეგ, როდესაც საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველო მიიღებს სახალხო კომისართა საბჭოსაგან სათანადო დასტურს.

6. აღნიშნული რაიონის დანარჩენი წყლის-მოსარგებლენი და მიწის-მოსარგებლენი, რომელთათვისაც სასარგებლოა ჰიდრო-ტექნიკური ნაგებობის მოქმედება, იძულებით ჩაირიცხებიან ამხანაგობის წევრად და ამ გზით ჩაიბმებიან ამხანაგობის საქმიანობაში.

7. ყოველგვარი ჰიდრო-ტექნიკური სისტემისა და ნაგებობის მოწყობისა და ამ სისტემის წესიერად შენახვისა, რემონტისა და ექსპლოატაციის საქმეში სამელიორაციო ამხანაგობა ემორჩილება საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამ-

მართველოს, ხოლო სასოფლო-სამეურნეო მუშაობის სხვა დარგებში— „სოფლის-კავშირს“.

8. სამელიორაციო ამხანაგობა შედის სასოფლო-სამეურნეო კოოპერაციის „სოფლის კავშირის“ სისტემაში.

9. „სოფლის კავშირი“, მიწათმოქმედების სახ. კომისარიატთან შეთანხმებით, ხელმძღვანელობას უწევს სამელიორაციო ამხანაგობის აგრიკულტურულ მუშაობას.

10. „სოფლის კავშირი“ ზედამხედველობას უწევს სამელიორაციო ამხანაგობას, რათა იგი ყველა თავის ხარჯს დადგენილი წესით აწარმოებდეს და ანგარიშებში ატარებდეს და რათა, საერთოდ, შემოსავალ-გასავლის ყოველგვარი ანგარიში სწარმოებდეს საბუჰხალტრო წესით და მას დართული ჰქონდეს სათანადო გამპართლებელი დოკუმენტები.

11. საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველო და „სოფლის კავშირი“—ერთად შეიმუშაებენ წესს სამელიორაციო ამხანაგობათა მოქმედების ყოველწლიური რევიზიისათვის და თვითვე მოახდენენ ამ რევიზიას.

12. ყოველგვარ წინასწარ კვლევას, მაგალითად ჰიდრო-ტეხნიკურს, გეოლოგიურს, ტოპოგრაფიულს, გეო-ბოტანიკურს და აგრო-კულტურულს, აგრეთვე ანალიზებს ამა თუ იმ სახის მელიორაციის თაობაზე მოახდენს საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველო, მიწათმოქმედების სახ. კომისარიატთან შეთანხმებით. საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს მიერვე შედგენილი იქნება ამა თუ იმ მუშაობის გეგმა, პროექტი და ხარჯთაღრიცხვა.

13. ჰიდრო-ტეხნიკურ მუშაობას აწარმოებს საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს აპარატი ან სამელიორაციო ამხანაგობა აღნიშნული სამართველოს თანხმობით და მისი უშუალო ტეხნიკური ზედამხედველობით.

14. საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ბანკი ვაცემს სესხს სამელიორაციო ფონდიდან, წესდების თანახმად, საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს და „სოფლის კავშირის“ მიერ შედგენილი გეგმის საფუძველზე.

15. სამელიორაციო ამხანაგობა შეადგენს ჰიდრო-ტეხნიკურ ნაგებობათა ყოველწლიური რემონტისა და ამ ნაგებობათა ექსპლოატაციის პროექტებს, წყლის სარგებლობის პროექტს, ხარჯების გასაწევად საჭირო გამოსაღების დადგენისა და სამელიორაციო კრედიტის დაფარვის წესის პროექტებს და წარუდგენს დასამტკიცებლად საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს.

16. ამხანაგობიდან გასულა შეუძლიან მიიღონ იმ წევრს, რომელმაც დაჰკარგა ამხანაგობის სამოქმედო რაიონში მიწის ან წყლის სარგებლობის უფლება.

17. ამხანაგობის გამგეობის სხდომებში სათათბირო ხმის უფლებით მონაწილეობას იღებენ სისტემის ან სისტემების გამგე, რომელიც ტეხნიკურ საკითხებში ემორჩილება საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს, და აგრეთვე ადგილობრივი აგრონომი.

შენიშვნა. სისტემის ან სისტემების გამგეს დანიშნავს საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველო ამხანაგობის რწმუნებულთა საერთო კრებასთან ან ამხანაგობის გამგეობასთან შეთანხმებით.

18. სამელიორაციო ამხანაგობას, მის წესდებაში აღნიშნული მიზნების განსახორციელებლად, შეუძლიან თავისი სახელით შეიძინოს და გაასხვისოს ქონება, იკისროს ვალდებულება, ისარჩელოს და პასუხი აგოს სასამართლოში და საერთოდ იმოქმედოს ზოგადი კანონების ფარგლებში, როგორც იურიდიულად უფლება-მოსილმა პირმა.

19. ამხანაგობა ყველა ნაკისრი ვალდებულებისათვის პასუხს აგებს მესამე პირთა წინაშე მთელი თავისი ქონებით.

ამხანაგობის თვითეული წევრი პასუხისმგებელია მესამე პირთა წინაშე მთელი თავისი ქონებით არა უმეტეს საპაიო შენატანის რაოდენობისა ერთი სამად ამხანაგობის ყველა იმ ვალდებულებისათვის, რაც წარმოიშვა როგორც ამხანაგობაში მისი წევრად ყოფნის დროს; ისე ამხანაგობაში შესვლამდეც.

შენიშვნა 1. საპაიო შენატანს განსაზღვრავს ამხანაგობის საერთო კრება სარწყავი მიწის სივრცის პროპორციონალურად ან იმისდა მიხედვით, თუ რა სარგებლობას იღებს წევრი ჰიდრო-ტექნიკური ნაგებობის მოქმედებით.

შენიშვნა 2. ამხანაგობის პასუხისმგებლობის ობიექტად არ შეიძლება იყოს არც ერთი ჰიდრო-ტექნიკური ნაგებობა და არხის მოწყობილობა, აგრეთვე მთელი ის ინვენტარი და შენობები, ურომლებოთაც სისტემა სწორედ ვერ იმოქმედებს.

20. ამხანაგობა აწესებს:

ა) საქმეში ამხანაგების მონაწილეობის ფორმას და წესს (შრომით, ფულით, მასალით და სხვ.);

ბ) თვითეული ამხანაგის საპაიო შესატანს;

გ) საპაიო შესატანის რაოდენობის შეცვლას (გადიდება ან შემცირება) და სხვა ვალდებულებას, რაც არ ეწინააღმდეგება კანონს და რაც აუცილებელია ამხანაგობის მიზნების მისაღწევად.

21. უკეთუ ამხანაგობას წევრი თავს აარიდებს თავის მოვალეობათა შესრულებას, რაც-კი მის ზედრ გადასახდელთა შეტანას შეეხება, ამხანაგობას უფლება აქვს უდავო წესით გადაახდევინოს მას ეს შესატანი; ხოლო, უკეთუ ამხანაგობის წევრი თავს აარიდებს გაზეგობის დადგენილებით წარმოებულ საერთო მუშაობას, ამხანაგობას შეუძლიან იმ სამუშაოს შესასრულებლად, რაც კი განრიდებულ წევრს უნდა გაეკეთებინა, დაიჭიროოს მუშა-ძალი და ამით გამოწვეული ხარჯი გადაახდევინოს მას უდავო წესით.

22. ამხანაგობის დადგენილება მე-11 მუხლში აღნიშნული გადასახდელის უდავო წესით გადახდევინების შესახებ ასრულებდა სათანადო აღმასკომის მეშვეობით, „გადასახადთა აკრეფის დებულების“ მე-15 და 17 მუხ. დაცვით.

23. თავისი მოქმედებისათვის ამხანაგობა იხელმძღვანელებს ყველა მომქმედ კანონს, ამა დებულებას და თავის წესდებას.

24. ამხანაგობის ლიკვიდაცია მოხდება: ა) ვადის გასვლამდე—ყველა მისი წევრის მიერ ერთხმად მიღებული და სოფლის კავშირისა და საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოსაგან დადასტურებული გადაწყვეტილებით; ბ) საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოსი და „სოფლის კავშირის“

გადაწყვეტილებით, რაც დამტკიცებულ უნდა იქნეს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ; გ) უკეთუ ამხანაგობა, ერთი წლის განმავლობაში დაარსების დღიდან არ შეუდგება თავის მუშაობას და დ) დასახული მიზნის საბოლოოდ განხორციელების შემდეგ.

25. ამხანაგობას აქვს ბეჭედი თავისი სახელწოდების წარწერით.

26. ამხანაგობის წესდება რეგისტრაციაში გატარებულ უნდა იქნეს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის საადგილმამულო განყოფილებაში ამხანაგობის სამყოფელი ადგილის მიხედვით; ამასთანავე რეგისტრაციაში გატარებული წესდების ასლს საადგილმამულო განყოფილება გაუგზავნის, ერთი კვირის ვადაზე რეგისტრაციის დღიდან, „სოფლის კავშირს“ და საქართველოს წყალთა მეურნეობის სამმართველოს.

25. დადგენილება ც. ა. ქ. და ს. ქ. ს.

სახელმწიფო-სამრეწველო და სატრანსპორტო საწარმოთა კუთვნილ სახლებში საცხოვრებელი სადგომების გაქირავების საფუძველთა შესახებ.

სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წ. აგვისტოს 20-ს დადგენილების (სსრკ კან. კრებ. 1928 წ. 54 №-ი, მუხ. 487) თანახმად და საქართველოს სსრ-ის სამოქალაქო კოდექსის 156 მუხლით განსაზღვრული წესების გამოინაკლისად სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

1. სახელმწიფო სამრეწველო და სატრანსპორტო საწარმოთა კუთვნილ სახლებში სათანადო საწარმოთა მომუშავეთათვის საცხოვრებელი სადგომების მიცემის ზოგადი პირობები განისაზღვრება ამ საწარმოთა მიერ პროფესიონალურ კავშირებთან დადებული კოლექტიური ხელშეკრულებით ან სპეციალური შეთანხმებით.

საცხოვრებელი სადგომები აღნიშნულ სახლებში ცალკე დამქირავებელთ მიეცემა საწარმოთა მიერ მათთან დადებული ინდივიდუალური ხელშეკრულების საფუძველზე.

2. ინდივიდუალურ ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული უნდა იყოს:

ა) საცხოვრებელი სადგომის ქირავნობის ვადა, რაც სასეზონო და დროებითი მუშებისათვის უნდა შესაბამებოდეს იმ ვადას, რა ვადითაც ეს მუშები დაქირავებულნი არიან. ხოლო ყველა სხვა კატეგორიის მუშებისა და მოსამსახურეებისათვის ეს ვადა არ უნდა იყოს ერთ წელიწადზე ნაკლები;

ბ) დამქირავებლის წინასწარ გასაფრთხილებლად საჭირო ვადა, რომ ბინის ქირავნობის ხელშეკრულება განგრძობილ არ იქნება; ეს ვადა არ უნდა იყოს: სასეზონო და დროებითი მუშებისათვის ორ კვირაზე ნაკლები, ხოლო ყველა სხვა კატეგორიის მუშებისა და მოსამსახურეებისათვის—სამ თვეზე ნაკლები ქირავნობის ვადის გასვლამდე;

გ) უკეთუ დამქირავებელს უარი ეთქმის საცხოვრებელი სადგომის ქირავნობის ხელშეკრულების განგრძობაზე, მისი ხელშეკრულების ვადის გასვლის გა-

მო, სადგომიდან გამოსახლება არ შეიძლება მოხდეს ნოემბრის 1-დან დაწყებული პერიოდის განმავლობაში, ვიდრე აპრილის 1-მდე;

დ) უკეთეს დამქირავებელს უარი ეთქმის ხელშეკრულების განგრძობაზე იმის გამო, რომ შრომის კანონთა კოდექსის 36 და 37 მუხლებში, 47 მუხლის „ა“, „ბ“ და „გ“ პუნქტებში და 48 მუხლში აღნიშნულ საეუფკელთა მიხედვით, იგი დათხოვნილი იქნება სათანადო საწარმოში მუშაობიდან, აგრეთვე დათხოვნილი იქნება ინვალიდობის გამო, მას უნდა მიეცეს სადგომის განსათავისუფლებლად სამი თვის ვადა დღიდან შრომის ხელშეკრულების მოშლისა;

ე) სადგომის ქირისა და საწარმოს მიერ გასაწევი კომუნალური მოსამსახურეობის სასყიდლის რაოდენობა, ამ მოსამსახურეობის ნორმის აღნიშვნით;

ვ) საწარმოს მოვალეობის ფარგალი საცხოვრებელი სადგომის რიგზე შენახვისა, რემონტის მოხდენისა, საერთო სარგებლობის ადგილების გაწმენდისა და სუფთად შენახვისა, უწყინდურობის ორმოებისა და საპირფარეშოების გაწმენდისა, აგრეთვე საიჯარო ფსისა, დაზღვევისა და გადასახდთა გადახდისა;

ზ) დამქირავებლის მოვალეობის ფარგალი მის მიერ დაქერილი სადგომის სუფთად და რიგზე შენახვისა და დამქირავებლისავე მოვალეობა მისი მიზეზით გაფუჭებული სადგომის შეკეთების ხარჯის ანაზღაურების შესახებ;

თ) სასამართლოს წესით ვადამდე დამქირავებლის გამოსახლების შესაძლებლობა, უკეთეს იგი კეთილსინდისიერად არ შეასრულებს მასზედ ხელშეკრულებით დაკისრებულ მოვალეობას სადგომის რიგზე შენახვის შესახებ, ან ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ სხვა მოვალეობას;

ი) დამქირავებლის მოვალეობა, რომ მან ვადის გასვლისას უნდა გაანთავისუფლოს სადგომი და ვადა ამ შემთხვევაში წინასწარ გაფრთხილებისა გამოსახლის შესახებ;

კ) აუცილებელი აკრძალვა დამქირავებლისათვის სადგომის სხვაზე გაქირავებისა.

3. ადგილობრივი საბჭო ვალდებულია მისცეს მუნიციპალური ფონდის სახლებში საცხოვრებელი სადგომები სახელმწიფო სამრეწველო და სატრანსპორტო საწარმოთა კუთვნილ სახლებში საცხოვრებელი სადგომების დამქირავებელთ, უკეთეს ისინი გაანთავისუფლებენ ამ სადგომებს ქირავნობის ხელშეკრულების ვადის გასვლის გამო, აგრეთვე მისცეს მათ საცხოვრებელი სადგომები სამანევრო ფონდის სახლებში იმ შემთხვევაში, როდესაც დამქირავებლებმა თავიანთი სადგომები უნდა დასცალონ შრომის ხელშეკრულების მოშლის გამო, ან ნამდვილ სამხედრო სამსახურში გაწვევისა, ხანგრძლივი ავადმყოფობისა, ინვალიდობისა, რაციონალიზაციით გამოწვეული მასიური შემცირებისა ანდა სხვა ამგვარი გარემოების გამო.

შენიშვნა. დამქირავებლისათვის მიცემული ახალი საცხოვრებელი სადგომი უნდა შეესაბამებოდეს დაწესებულ საცხოვრებელი სივრცის ნორმებსა და სანიტარულ-ჰიგიენურ პირობებს; ამასთანავე, ეს უკანასკნელი გარემოება, უკეთეს გამოსახლებული მდგომრი მოითხოვს, დადასტურებულ უნდა იქნეს სასანიტარო ინსპექციის მიერ.

4. დამქირავებლის გამოსახლება მის მიერ დაქერილი საცხოვრებელი სადგომიდან მოხდება სასამართლოს წესით, ხოლო იმ შემთხვევაში, რაც ვათვალისწინებელია სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭოს 1927 წ. მარტის 20-ს დადგენილებით (საქართველოს სსრ კან. კრ. 1927 წ. მე-3 №-ი, მუხ. 531) და ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1925 წ. თებერვლის 2-სა და ოქტომბრის 12-ს დადგენილებით (აქსფსრ კან. კრებ. 1925 წ. მე-2 №-ი, მუხ. 360 და მე-10 №-ი, მუხ. 521)—ადმინისტრაციული წესით.

5. იუსტიციის სახალხო კომისარიატმა, სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოსთან და შრომის სახალხო კომისარიატთან ერთად, უნდა შეიმუშაოს, ამა დადგენილების თანახმად, ტიპური ხელშეკრულება სახელმწიფო სამრეწველო და სატრანსპორტო საწარმოთა მიერ მათ კუთვნილ სახლებში საცხოვრებელი სადგომების გაქირავების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრ. აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე გ. მგალობლიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრ. აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ი. ვარძაძე.

1929 წ. იანვრის 16.
ტფილისი—სასახლე.

26. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს

პერსონალური პენსიის დებულების დამტკიცებისა და სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭო ადგენენ:

1. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს საქართველოს სსრ-ისა, აფხაზეთის სსრ-ისა, აჭარისტანის ავტონომიური სსრ-ის და სამხრეთ-ოსეთის ავტონ. ოლქის ტერიტორიაზე შემდეგი „დებულება პერსონალური პენსიის შესახებ“.

2. ზემოაღნიშნული, „პერსონალური პენსიის დებულების“ სამოქმედოდ შემოღებისთანავე გაუქმებულ იქნეს: ა) საქართველოს სსრ რევოლუციური კომიტეტის 1921 წ. აგვისტოს 21-ის დებულება „მეცნიერებისა და ხელოვნების დარგში დამსახურებულ მოღვაწეთა“ სოციალური უზრუნველყოფის შესახებ“ „მოამბე“ 1921 წ. № 16), ბ) საქართველოს სსრ სახალხო კომისარია საბჭოს 1923 წ. აგვისტოს 25-ს თარიღისა და 105 №-ის დადგენილება „იმ პირთა უზრუნველყოფის შესახებ, რომელთაც განსაკუთრებული ღვაწლი მიუძღვით სა-

სახელმწიფოს წინაშე და რომელთაც შრომის უნარი დაუკარგავთ» (კან. კრებ. 1923 წ. № 2) და გ) სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1925 წ. აპრილის 15-ის თარიღისა და მე-19 №-ის დადგენილება «ცენტრალური კომისიის დაარსების შესახებ იმ პირთათვის პენსიის დასანიშნავად, რომელთაც განსაკუთრებული ღვაწლი მიუძღვით სახელმწიფოს წინაშე» (კან. კრ. 1925 წ. მე-2 №-რი, მუხ. 31).

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. შახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე გ. მგალობლიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ი. ვარძიელი.

1929 წ. იანვრის 16.
ტფილისი—სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

პერსონალური პენსიის შესახებ.

კ ა რ ი I.

იმ პირთა წრე, ვინც უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს პერსონალური პენსიით.

1. პერსონალური პენსია დაენიშნება იმ პირს, რომელსაც განსაკუთრებული დამსახურება მიუძღვის რევოლუციონური, სახელმწიფოებრივი, საზოგადოებრივი, სამეურნეო ან კულტურული მოღვაწეობის დარგში.

2. 1-ლ მუხლში აღნიშნული პირის გარდაცვალების შემდეგ პერსონალური პენსია დაენიშნება მისი ოჯახის იმ წევრს, რომელიც გარდაცვალებულის რჩენაზე იმყოფება მისი გარდაცვალების მომენტში და რომელსაც შრომის უნარი არა აქვს, საბედობრ: ა) შვილს, ძმას და დას 18 წლამდე; ბ) შრომის უნარმოკლებულ მშობელს და მეუღლეს, რომელიც ეკუთვნის ინვალიდების პირველ სამ ჯგუფს, ან მათ შორის მამაკაცს, რომელსაც უკვე შესრულებია 55 წელი, ხოლო ქალს—50 წელი; აგრეთვე გარდაცვალებული პენსიონერის თუნდაც შრომისუნარიან მეუღლეს, უკეთუ იგი უვლის გარდაცვალებულის შვილებს, რომელთაც ჯერ რვა წელი არ შესრულებიათ; გ) სრულწლოვან შვილს, ძმას და დას, უკეთუ მას შრომის უნარი დაუკარგავს 18 წლის ასაკის მიღწევამდე.

შენიშვნა. გარდაცვალებული პენსიონერის მოსწავლე შვილებს კომისიისა და შუქლიან, ყოველ ცალკე შემთხვევაში განსაკუთრებული დადგენილებით, გაუგრძელოს პენსიის მიღების ვადა სწავლის დამთავრებამდე, ხოლო არა უხანგრძლივეს 25 წლის ასაკამდე მიღწევასა. გარდაცვალებას მიეთანაბრება უკვალოდ დაკარგვა.

3. პერსონალური პენსია მიეცემა: ა) 1-ლ მუხლში აღნიშნულ პირთ და ოჯახის შრომის უნარმოკლებულ წევრთ—სიკვდილამდე; ბ) დანარჩენთ—ვიდრე ამა დებულების მე-2 მუხლში და მის შენიშვნაში აღნიშნული გარემოება შეიქმნებოდეს.

კ ა რ ი II.

პერსონალური პენსიის დანიშვნის წესი.

4. პერსონალური პენსიის დანიშვნის შესახებ აღძრულ შუამდგომლობათა განსახილველად საქართველოს სსრ სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატთან მოეწყობა პერსონალური პენსიების დანიშვნელი კომისია. ამ კომისიაში შევლენ: თავმჯდომარე—სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარი ან მისი მოადგილე, ხოლო წევრებად: ფინანსთა, შრომისა და განათლების სახალხო კომისარიატებისა, აგრეთვე პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს წარმადგენელი, რომელთაც პერსონალურად დანიშნავს სახალხო კომისარიატის საბჭო. კომისიის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას დაამტკიცებს სახალხო კომისარიატის საბჭო.

5. შუამდგომლობას პერსონალური პენსიის დანიშვნის შესახებ აღძრავს ის ცენტრალური ორგანო, რომელიც ეხება ამა დებულების 1-ლ მუხლში აღნიშნულ პირთა მოღვაწეობა, ან პროფესიონალურ კავშირთა საბჭო.

6. ამა დებულებით დადგენილი წესებისა და რიგის გამონაკლისად პერსონალური პენსიის დანიშვნა შეიძლება მხოლოდ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დასტურით.

კ ა რ ი III.

პერსონალური პენსიის ნორმები.

7. პერსონალური პენსიის ყოველთვიურ რაოდენობას განსაზღვრავს კომისია იმისდა მიხედვით, თუ რა ხასიათისაა დამსახურება, რამდენად დაუკარგავს პენსიონერს შრომის უნარი, რა ჩვეულებრივი სამუშაო საშოვარი ჰქონდა მას შრომის უნარის დაკარგვამდე და რამდენი სულია ოჯახში უზრუნველსაყოფი (მე-2 მუხ.), ხოლო ეს პენსია არ უნდა აღემატებოდეს სათანადო ადგილის პასუხისმგებელ პოლიტიკურ მომუშავეთა ტარიფის თვენახევრის ძირითადი უმაღლესი განაკვეთის რაოდენობას.

8. უკეთუ პენსიონერის სამუშაო საშოვარი, მისთვის დანიშნული პერსონალური პენსიითურთ, აღემატება წინა მუხლში აღნიშნულ მაქსიმალურ რაოდენობას, პერსონალური პენსია შეიძლება შესაფერისად შემცირებულ იქნეს.

9. უკეთუ ის პირი, ვინც პერსონალურ პენსიას იღებს ან ცნობილია ასეთი პენსიის ღირსად, გარდაიცვალა, მის ოჯახს დაენიშნება: თუ ოჯახში ერთია შრომის უნარმოკლებული—იმ პენსიის ნახევარი, რასაც გარდაცვალებული იღებდა ან რაც შეიძლება მას მიეღო, თუ ორია—ამ პენსიის ორი მესამედი, ხოლო თუ სამია ან მეტი—სრული პენსია.

10. პენსიონერის მიერ საცხოვრებელი ადგილის გამოცვლა არ გამოიწვევს პენსიის რაოდენობის შეცვლას.

კ ა რ ი IV.

სახხარი პენსიის დანიშვნისათვის და პენსიის მიცემის წესი.

11. ამა დებულების წესისამებრ დანიშნული პენსია ვაიცემა სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატის ხარჯთაღრიცხვით საამისოდ გადადებული სახელმწიფო სახსარიდან.

12. უკეთუ პერსონალური პენსია დანიშნა იმ პირს, რომელსაც აქვს სოციალური დაზღვევის წესით პენსიის მიღების უფლება, სოციალური დაზღვევის ორგანო შეიტანს ხაზინის შემოსავალში სათანადო ხარჯთაღრიცხვით ისეთ თანხას, რაც უდრის ნორმალურ სადასაზღვევო უზრუნველყოფის რაოდენობას.

13. პერსონალური პენსია ვაიცემა ყოველთვიურად ფინანსთა სახალხო კომისარიატის იმ ადგილის სახელმწიფო შრომითი შემნახველი სალაროს მეშვეობით, რომელსაც თვით პენსიონერი დაასახელებს.

კ ა რ ი V.

ინსტრუქცია ამა დებულების შესაფარდებლად.

14. სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატი, ფინანსთა და შრომის სახალხო კომისარიატებთან შეთანხმებით, გამოსცემს ინსტრუქციას ამა დებულების შესაფარდებლად.

27. დადგენილება ც. ა. ქ. და ს. ა. ს.

თანამდებობის პირთა სადისციპლინო პასუხისმგებლობის დებულების დამტკიცების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიათა საბჭო ადგენენ:

1. დამტკიცებულ იქნეს ამასთანავე დართული დებულება თანამდებობის პირთა სადისციპლინო პასუხისმგებლობის შესახებ.

2. გაუქმებულ იქნეს საქართველოს სსრ რევოლიუციონური კომიტეტის 1921 წლის ივლისის 14-ს თარიღისა და 55 №-ის დეკრეტი—რესპუბლიკის საბჭოთა დაწესებულებების მოსამსახურეთათვის დისციპლინარული და ადმინისტრაციული წესით დასადებ გადასახდელთა შესახებ და სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1924 წ. ნოემბრის 18-ს თარიღისა და 122 №-ის დადგენილებით დამტკიცებული დებულება დისციპლინარულ სასამართლოთა შესახებ; ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს სსრ რევოლიუციონური კომიტეტის 1921 წ. ნოემბრის 26-ს დებულება—სადისციპლინო ამხანაგურ სასამართლოთა შესახებ.

3. სადისციპლინო სასამართლოებში წარმოებული ყველა საქმე, რაც დამთავრებული არ არის, გადაეცეს შემდგომი წარმოებისათვის საერთო სასამართლო დაწესებულებათ—კუთვნილებისამებრ.

3. წინადადება მიეცეს აფხაზეთის სსრ-ისა და აჭარისტანის ავტონომიური სსრ-ის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტებს გამოსცენ ამა დებულების საფუძველზე, ადგილობრივ პირობათა მიხედვით, სათანადო დებულებანი, ხოლო სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს—გამოსცენ სათანადო დადგენილება და წარუდგინოს იგი დასამტკიცებლად სრულიად საქართველოს ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს.

სრულიად საქართვე. ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს

თავმჯდომარის მოადგილე გ. მაგლობლიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური

აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ი. ვარძიელი.

1929 წ. იანვრის 16.

ტფილისი—სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

თანამდებობის პირთა სადისციპლინო პასუხისმგებლობის შესახებ.

1. ზოგადი დებულებანი.

1. სადისციპლინო გადასახდელი დაიდება ისეთი სამსახურებრივი მცირე დანაშაულისათვის—არა სათანადო მოქმედებისა ან სამსახურებრივი უმოქმედობისათვის, რაც არ იწვევს სისხლის სამართლის კოდექსით დაწესებულ სოციალური დაცვის ღონისძიებას.

2. სადისციპლინო გადასახდელი დაიდება:

ა) სასამართლოს მიერ და ბ) ხელქვეითობის წესით.

3. სადისციპლინო გადასახდელად ჩაითვლება:

ა) გაფრთხილება;

ბ) შენიშვნა;

გ) საყვედური;

დ) ერთი თანამდებობიდან მეორე შესაფერ თანამდებობაზე გადაყვანა;

ე) უფრო დაბალ თანამდებობაზე ჩამოყენება;

ვ) თანამდებობიდან დათხოვნა.

4. შინაგანი წესრიგის დარღვევისათვის თანამდებობის პირს დაედება ისეთი სადისციპლინო გადასახდელი, რაც გათვალისწინებულია შინაგანი წესრიგისათვის შრომის მომქმედი კანონმდებლობის თანახმად გამოცემული წესებით.

5. სადისციპლინო გადასახდელი დაიდება მხოლოდ იმის შემდეგ, რაც პასუხისმგებაში მიცემულ პირს მოეთხოვება ახსნა-განმარტება და შემოწმებულ იქნება მის მიერ დასახელებული ისეთი გარემოებანი, რომლებსაც მნიშვნელობა აქვს საქმისათვის.

6. სადისციპლინო გადასახდელის დადება გატარებულ იქნება იმ პირის პირად საქმეში, ვისაც იგი დაედო და გამოცხადდება დაწესებულებასა ან საწარმოში პრესაში გამოქვეყნებით ან უამისოდ.

7. სადისციპლინო გადასახდელი შეიძლება დაედოს დამნაშავეს მხოლოდ ერთი წლის განმავლობაში დღიდან სამსახურებრივი მცირე დანაშაულის ჩადენისა.

შენიშვნა. ის დრო, როპლის განმავლობაშიაც სისხლის სამართლის საქმე სასამართლო-საგამომძიებლო ორგანოებში სწარმოებდა, არ ჩაირიცხება ამა მუხლით გათვალისწინებულ ვადაში.

8. უკეთუ ერთი წლის განმავლობაში სადისციპლინო გადასახდელის დადების შემდეგ იმავე პირს არ დაედო ახალი სადისციპლინო გადასახდელი, დადგენილება სადისციპლინო გადასახდელის დადების შესახებ ჩაითვლება ძალადაკარგულად, ხოლო ის პირი, ვისაც გადასახდელი დაედო, ივლისსმება ისე, ვითომც მას გადასახდელი არა ჰქონდეს დადებული.

II. სადისციპლინო გადასახდელის დადება სასამართლოს მიერ.

9. სასამართლოს მიერ სადისციპლინო გადასახდელი დაიდება შემდეგ შემთხვევებში:

ა) უკეთუ მცირე დანაშაული იმდენად მნიშვნელოვანია, რომ მისი გაცემა სასამართლოსათვის მიზანშეწონილად იქნება ცნობილი და ბ) უკეთუ, მის შემდეგ, როდესაც სასამართლო მოსპობს თანამდებობრივი დანაშაულის საქმეს ან გაამართლებს ბრალდებულს ასეთ საქმეზე, აღმოჩნდება, რომ ბრალდებულს სადისციპლინო მცირე დანაშაული ჩაუდენია.

10. სადისციპლინო მცირე დანაშაულისათვის სასამართლო წესით დევნის აღძვრა შეუძლიან ისეთ პირს და ორგანოს, ვისაც მინიჭებული აქვს სადისციპლინო გადასახდელის დადების უფლება ხელკვეითობის წესისამებრ (მუხ. 14), აგრეთვე სასამართლოს ორგანოებს, საპროკურორო ზედამხედველობას, მუშათა და გლეხთა ინსპექციისა და სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის ორგანოებს.

შენიშვნა. სასამართლო ორგანოებზე (მე-9 მუხ. „ბ“ პუნქტში გათვალისწინებული შემთხვევის გარდა), საპროკურორო ზედამხედველობამ, მუშათა და გლეხთა ინსპექციისა და სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის ორგანოებმა მათ მიერ სადისციპლინო დევნის აღძვრა უნდა აცნობონ სათანადო უწყებას.

11. სადისციპლინო დევნის აღძვრა ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა, სახალხო კომისართა საბჭოს ან ეკონომიური საბჭოს წევრთა წინააღმდეგ შეიძლება მხოლოდ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის ან სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებით—კუთვნილებისამებრ.

12. საქმეს თანამდებობის პირის სადისციპლინო მცირე დანაშაულის შე-სახებ განიხილავს სახალხო სასამართლო და სათანადო შემთხვევაში (სისხლ. სამ. საპრ. კოდ. 448 მუხ. მე-2 და 3 პუნქტ.)—უზენაესი სასამართლო.

ამა დადგენილების 9 მუხ. „ბ“ პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სადისციპლინო გადასახდელს დაადებს ის სასამართლო, რომელიც აწარმოებს სისხლის სამართლის საქმეს.

13. სადისციპლინო მცირე-დანაშაულის საქმე განიხილება სამსჯავრო სხდომაზე.

III. სადისციპლინო გადასახდელის დადება ხელქვეითობის წესისამებრ.

14. სადისციპლინო გადასახდელს ხელქვეითობის წესისამებრ დაადებს:

ა) ცენტრალური ამასრულებელი კომიტეტისა, სახალხო კომისართა საბჭოს ან ეკონომიური საბჭოს წევრს—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის დებულების მე-40 მუხ. წესისამებრ („მომამბე“ 1925 წ. 1—2 №-ი),—სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი ან მისი პრეზიდიუმი, ხოლო სახალხო კომისართა საბჭოს ან ეკონომიურ საბჭოს იმ წევრს, რომელიც ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის წევრი არ არის,—სახალხო კომისართა საბჭო; ბ) ადგილობრივი საბჭოს და აღმასრულებელი კომიტეტის წევრს—სათანადო საბჭო ან აღმასრულებელი კომიტეტი და მისი პრეზიდიუმი, ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი და სახალხო კომისართა საბჭო; გ) აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმის წევრს—ზემდგომი აღმასრულებელი კომიტეტი, ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის პრეზიდიუმი და სახალხო კომისართა საბჭო; დ) ყველა დანარჩენ თანამდებობის პირს—სათანადო დაწესებულების ან საწარმოს სათავეში მდგომი პირი და ორგანო, აგრეთვე ყველა ზემდგომი პირი და ორგანო.

შენიშვნა. ადგილობრივი საბჭოს ან აღმასრულებელი კომიტეტის წევრი, რომელსაც ამავე დროს რაიმე თანამდებობა უჭირავს სხვა დაწესებულებას ან საწარმოში, სამსახურებრივი მცირე-დანაშაულისათვის პასუხს აგებს აგრეთვე საუწყებო ხელქვეითობის წესისამებრ.

15. სადისციპლინო გადასახდელად სხვა შესაფერ ან უფრო დაბალ თანამდებობაზე გადაყვანის (მე-3 მუხ. „დ“ და „ე“ პუნქტი) გადაწყვეტა სადისციპლინო მცირე-დანაშაულის საქმის განხილვის დროს შეუძლიან ხელქვეითობის წესისამებრ, მხოლოდ იმ პირს ან ორგანოს, რომელზედაც დამოკიდებულია აღნიშნულ თანამდებობაზე დამტკიცება ან დანიშვნა, აგრეთვე ზემდგომ პირს ან ორგანოს.

ხელქვეითობის წესისამებრ საქმის განხილვის დროს სადისციპლინო გადასახდელად თანამდებობიდან დათხოვნის გადაწყვეტა (3 მუხ. „ვ“ პუნქტ.) არ შეიძლება.

16. დადგენილება ხელქვეითობის წესისამებრ სადისციპლინო გადასახდელის დადების შესახებ შეიძლება განსაზღვრულ იქნეს ორი კვირის განმავლობაში დღიდან მისი გამოცხადებისა ბრალდებულისათვის, ხელქვეითობის წესით

უახლოესი ზემდგომი თანამდებობის პირის ან ორგანოს წინაშე, რომლის გადაწყვეტილებაც საბოლოოა.

საჩივრის შეტანა შეაჩერებს გადასახდელის დადების შესახებ გამოტანილი დადგენილების აღსრულებას.

IV. სადისციპლინო გადასახდელის დადების საერთო წესის გამოწესების.

17. ამა დებულების წესი არა ვრცელდება ისეთ პირებზე, რომელნიც იხდიან სავალდებულო სამხედრო სამსახურს მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის რიგებში, და მილიციისა, საპატიმრო ადგილებისა და გაერთიანებული სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს მომუშავეებზე, რომელთა დისციპლინარული პასუხისმგებლობა განისაზღვრება განსაკუთრებული კანონდებულებით. აღნიშნული წესი არა ვრცელდება აგრეთვე ისეთ შემთხვევაზედაც, როდესაც სადისციპლინო გადასახდელს ადებს მუშათა და გლეხთა ინსპექცია მისთვის მიკუთვნებული უფლების ფარგლებში.

28. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ სახელმწიფო ნოტარიატის დებულების 46 მუხლის შევსების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მე-II მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მე-2 სესიის 1924 წ. მარტის 10 თარიღისა და 77 ნომრის დადგენილების მე-2 მუხლის წესისამებრ (კან. კრ. 1924 წ. 1 №-ი მუხ. 7) სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

საქართველოს სსრ სახელმწიფო ნოტარიატის დებულების 46 მუხლის 1 პუნქტს დაემატოს „რ“ ლიტერა შემდეგი შინაარსისა:

„რ) დოკუმენტს, რითაც დადასტურდება ავანსის დაბრუნების ვადის გადაცილება კოლპერატიული ორგანიზაციის იმ კონტრაგენტის მიერ, რომელმაც აღნიშნული ორგანიზაციის შეკვეთით იკისრა განსაზღვრული პროდუქტების წარმოება თავის მეურნეობაში (კონტრაქტაციის ხელშეკრულება), იმ პირობით კი, რომ სათანადო ორგანიზაციის გამგეობამ წარადგინოს: 1) ხელშეკრულების დედანი გამგეობის მიერ შემოწმებული ასლით, 2) კონტრაგენტის პირადი ანგარიშის (და 3) ასლი გამგეობის დადგენილებისა პრეტენზიის აღსრულების წარწერის წესით გადასახდვინებლად მიქცევის შესახებ“.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულ. კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე გ. მაგლობლიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ი. ვარძიელი.

29. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

სასამართლოს წყობილების დებულებისათვის 106¹ მუხლის დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

სასამართლოს წყობილების დებულებას დაემატოს 106¹ მუხლი შემდეგი შინაარსისა:

მუხ. 106¹. უზენაესი სასამართლოს წევრის მოვალეობის შესასრულებლად, უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო და სისხლის სამართლის საკაცაიკო კოლეგიების შედგენილობაში, იუსტიციის სახ. კომისარისა და უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის შეთანხმებით, შეიძლება მივლინებულ იქნენ სახალხო მოსამართლენი, რომელთაც აქვთ სამსახურის სტაჟი არა ნაკლებ ერთი წლისა.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე გ. მგალობლიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ი. ვარძიელი.

1929 წ. იანვრის 23.

ტფილისი—სასახლე.

30. დადგენილება ც. ა. კ. და ს. კ. ს.

მიწის კოდექსის შეცვლისა და დამატების შესახებ.

სრულიად საქართველოს საბჭოთა მეორე მოწვევის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მეორე სესიის 1924 წლის მარტის 11-ს თარიღისა და 77 №-ის დადგენილების (კან. კრ. 1924 წ. 1 №-ი, მუხ. 7) მე-2 მუხლის წესისამებრ სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენენ:

I

1. საქართველოს სსრ მიწის კოდექსის 19, 67 მუხლები, 37 მუხლის შენიშვნა, 106, 117, 126 და 145 მუხლები მიღებულ იქნეს შემდეგი რედაქციით: „მუხ. 19. ამა კოდექსით დაკანონებულ ნორმაზე მეტი მიწა უნდა ჩამოერთვას მიწის მოსარგებლეს და გადავიდეს სახელმწიფო საადგილმამულო ფონდში“.

„მუხ. 67. დაეტოვებათ ნახევარი მიწის ნორმა:

ა) ფიზიკური შრომის მუშებს, რომელნიც ეწვეიან წარმოებითი შრომის სახელმწიფო, საზოგადოებრივ და კერძო საწარმოსა და დაწესებულებაში, უკეთეს მათ გაწყვეტილი არა აქვთ კავშირი თავიანთ სასოფლო მეურნეობასთან;

ბ) სოფლის მასწავლებლებს, აგრონომებს, ვეტერინარებს და სათემო აღმასრულებელი კომიტეტების და სასოფლო საბჭოების თანამშრომელთ, უკეთეს მათ გაწყვეტილი არა აქვთ კავშირი თავიანთ სასოფლო მეურნეობასთან და მსახურობენ იმავე რაიონებში, სადაც მათი მეურნეობაა“.

„73 მუხლის შენიშვნა. მიწის ხელახალი დაყოფისა და მიწათმოწყობის დროს ამხანაგობას დაეტოვება მის სარგებლობაში ქონებული მიწის რაოდენობა; თუნდაც ეს მიწა აღმეტებოდეს იმ რაოდენობას, რაც ამხანაგობას ამა კოდექსით დაკანონებული ნორმით (მუხ. 64) ერგება ამხანაგთა რიცხვის მიხედვით“.

„მუხ. 106. საბჭოთა მეურნეობა არის სახელმწიფო სასოფლო-სამეურნეო საწარმო და თანაც სოფლის მეურნეობის სოციალისტური განვითარების ერთ-ერთი საფუძველთაგანი; იგი უნდა უზენებდეს მის გარშემო მყოფ გლეხობას გაუმჯობესებული ფორმებით მეურნეობის წარმოების მაგალითს, უწევდეს ხელმძღვანელობას და ეხმარებოდეს თავისი ტექნიკური და კულტურული საშუალებით, რითაც ხელს შეუწყობს სოფლის მეურნეობის ზრდას, კოოპერატიულად მოწყობას და კოლექტივიზაციას“.

„მუხ. 117. მიწათმოწყობა სწარმოებს სავალდებულო წესით საადგილმამულო ორგანოების თაოსნობით:

ა) როცა საჭიროა შეიქმნას ან შეიცვალოს სპეციალური დანიშნულების საადგილმამულო ფონდი და ბ) როცა საჭიროა დაუყოვნებლივ მოისპოს ამა თუ იმ რაიონში მიწის სარგებლობის ისეთი ნაკლი, რაც განსაკუთრებული სიძლიერით ვნებს მეურნეობის განვითარებას, ამწვავებს საადგილმამულო ურთიერთობას, აბრკოლებს სოფლის მეურნეობის კოოპერატიულად მოწყობას და კოლექტივიზაციას ან ხელს უწყობს მოსახლეობის კულაკურ ელემენტების მტაცებლურ მისწრაფებას; სხვა დანარჩენ შემთხვევაში მიწათმოწყობა სწარმოებს მხოლოდ დაინტერესებული მხარეების თხოვნით“.

„მუხ. 126. მიწათმოწყობი ორგანო უარს იტყვის მიწათმოწყობაზე, უკეთეს მხარე ითხოვს ისეთი მოქმედების შესრულებას, რაც კანონს ეწინააღმდეგება, ან ხელს უწყობს კულაკობის ზრდასა და განმტკიცებას, ანდა, უკეთეს ეს, საერთოდ, სამეურნეო წარმოებითი მოსახრებით, მიზანშეუწონელია.

საჩივარს სამიწათმოწყობო მოქმედების შესრულებაზე უარის თქმის გამო დაინტერესებული მხარე შეიტანს ორი კვირის ვადაზე მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის საადგილმამულო საბჭოში“.

„მუხ. 145. მიწების დანაწილების დროს ჯერ დაკმაყოფილებულ უნდა იქნენ სასოფლო-სამეურნეო კოლექტივები (კოლექტიური მეურნეობები), უღარიბესი მცირე ადგილმამულიანი მოსახლეობა და ყოფილი წითელგვარდიელებისა და წითელი პარტიზანებისა, აგრეთვე მათ შემდეგ დარჩენილი ოჯახების მეურნეობები, შემდეგ საშუალო შედელების მოსახლეობის მეურნეობები და ბოლოს იმ პირთა მეურნეობები, რომელთაც ჩამორთმეული აქვთ საარჩევნო უფლება; ამასთანავე მკვიდრ მოსახლეობას უპირატესობა ეძლევა მოსულ მოსახლეობასთან შედარებით.

მოსახლეობის აღნიშნულ ჯგუფებს, გასანაწილებელი მიწების ავკარგიანობისა და მდებარეობის მიხედვით, აქვთ იგივე უპირატესობა, ე. ი. უფლება აქვთ

იმავე თანდათანობით მიიღონ უფრო უკეთესი და უფრო მარჯვედ მდებარე მიწები“.

2. საქართველოს სსრ მიწის კოდექსს დაემატოს 65 მუხლის შენიშვნა, 114¹, 115¹ და 123¹ მუხ. შენ-თურთ, 123² მუხლი შენიშვნებითურთ და 147 მუხლის შენიშვნა შემდეგი შინაარსისა:

„**65 მუხლის შენიშვნა.**“ იმ სოფელში, სადაც მიწის მოსარგებლენი უზრუნველყოფილ არიან, საშუალოდ, ამა კოდექსის 64 მუხლით დაკანონებულ ნორმაზე ნაკლები ნორმით, ყოფილ თავადებს, აზნაურებს და იმ მემამულეთ, რომელნიც თავად-აზნაურთა წოდებას არ ეკუთვნოდნენ, აგრეთვე რელიგიური კულტის მსახურთ მიწა, ამა მუხლისამებრ, შეიძლება დაეტოვოს მხოლოდ ისეთი რაოდენობით, რაც მიიღება, ამ სოფელში საკომლო სარგებლობისათვის გადაცემული მიწების საერთო სივრცე სოფელში მოსახლე კომლთა საერთო რიცხვზე რომ გაიყოს“.

მუხ. 114¹. მიწათმოწყობამ ისე უნდა მოაწესრიგოს მიწის სივრცე, რომ დაცულ იქნეს მოსახლეობის უფლება მიწათსარგებლობის ამა თუ იმ ფორმის თავისუფლად არჩევისა და ხელი შეუწყოს სოფლის მეურნეობის საერთო წარმატებას, კოოპერატიულად მოწყობას და კოლექტივიზაციას. კერძოდ, მიწათმოწყობამ ხელი უნდა შეუწყოს: ხარვეზობასთან, ადგილმამულის სიშორესთან და მიწათსარგებლობის სხვა ნაკულთაგანებთან ბრძოლას, გაუმჯობესებელი სახის თესვითა ბრუნვაზე გადასვლას, მიწის სანახების ძირითად გაუმჯობესებას, მიწაზე მეურნეობრივად დამკვიდრებას განსახლებითა და გადასახლებით და მეურნეობის სხვაგვარად გაუმჯობესებით.

მუხ. 115¹. მიწათმოწყობა საბჭოთა და კოლექტიური მეურნეობისა, აგრეთვე სახელმწიფო დაწესებულებისა და სწარმოს საჭიროებათათვის სწარმოებს რიგს გარეშე. სხვა მიწათმოსარგებლეთა განცხადებით მიწათმოწყობა სწარმოებს პირველ რიგში, მათ შორის იმათთვის, ვინც გადადის მიწათსარგებლობის ისეთ ფორმაზე, რაც უფრო ხელს უწყობს სოფლის მეურნეობის კოოპერატიულად მოწყობას, კოლექტივიზაციას და ტხნიკური დონის წარმატებას; შემდეგ—უღარიბესი და ნაკლებძალოვანი საშუალო მეურნეობებისათვის, აგრეთვე ყოფილი წითელგვარდიელებისა და წითელი პარტიზანებისა და მათ შემდეგ დარჩენილი ოჯახების მეურნეობებისათვის; ბოლოს—მოსახლეობის შეძლებული ელემენტების მეურნეობებისათვის.

მუხ. 123¹. უღარიბესი, ნაკლებძალოვანი საშუალო და კოლექტიურ მეურნეობათათვის მიწათმოწყობა სწარმოებს სახელმწიფოს ხარჯით. სხვა მიწათმოსარგებლეთათვის სამიწათმოწყობო მოქმედების შესასრულებლად იმ მხარეს, რომლის ინტერესებისათვისაც სწარმოებს სამიწათმოწყობო მოქმედება, გადაზღვრება განსაკუთრებული სასყიდელი, რასაც სახალხო კომისართა საბჭო აწესებს.

შენიშვნა. სამიწათმოწყობო მოქმედების შესრულებისათვის შემოსული თანხები შეადგენს მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის სპეციალურ სახსარს, რის შექმნა, შენახვა და ხარჯვა მოხდება იმ წესით, რაც ვათვალისწინებულია ამიერკავკასიის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1927 წ. ნოემბრის 15-ის

დადგენილებით „სახელმწიფო ბიუჯეტზე მყოფ დაწესებულებათა სპეციალურ სახსრის შესახებ“ (ა/კსუსრ კან. კრ. 1927 წ. 21 №-რი, მუხ. 242). მუხ. 123². მიწათმოწყობის მონაწილენი მოვალენი არიან მიუჩინონ მიწათმოქმედობით: ა) საცხოვრებლად და სამეცადინოდ გამოსადეგი სადგომი გაობობით და განათებით; ბ) გეოდეზიური მუშაობისა და სამიჯნე ნიშნებისათვის საჭირო მასალა; გ) მუშაობის ადგილას ინსტრუმენტებისა და მასალის გადასაზიდდავად საჭირო ზიდვის საშუალებანი და დ) საჭირო მუშა-ძალა.

შენიშვნა. ამა მუხლში აღნიშნული ბეგარა განაწილდება მიწათმოქმედობის მონაწილეთა შორის მათთვის მოწყობილი მიწის სივრცის პროპორციულად, მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის მიერ დადგენილი განსაკუთრებული წესების თანახმად.

„147 მუხლის შენიშვნა. კულტურული მცენარეებით გაშენებული ნაკვეთის მიჩენის დროს, ან ისეთი ნაკვეთისა, რომელშიაც მიწათმოსარგებლეს შეუტანია კაპიტალური გაუმჯობესება (ამოძირკვა, ქვების აკრეფა, პლანტაჟი, დრენაჟი და სხვ.) უპირატესობა ეძლევა აღნიშნულ გაუმჯობესებათა შემტან ან კულტურული დამუშავების მწარმოებელ მოსარგებლეს, ხალო უკეთუ ეს არ დაუშლის სწორე და რაციონალურ მიწათმოქმედებას“.

3. საქართველოს სსრ მიწის კოდექსიდან ამოიშალოს 127 მუხლის შენიშვნა (სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის 1926 წ. თებერვლის 10-ს თარიღისა და მე-10 №-ის დადგენილების რედაქციით—კან. კრ. 1926 წ. 1 №-ი, მუხ. 10).

4. საქართველოს სსრ მიწის კოდექსის 145 მუხლის შენიშვნა გაუქმებულ იქნეს.

II

წინადადება მიეცეს მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატს გამოსცეს ორი კვირის ვადაზე ინსტრუქცია ამა დადგენილების შეფარდებისათვის და გააუქმოს ყველა ის ინსტრუქცია და ცირკულიარული განკარგულება, რაც მიწის კოდექსში შეცვლილ და შეტანილ მუხლებს ეწინააღმდეგება.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე გ. შვალაბლიშვილი.

სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის მდივანი ი. ვარძიელი.

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება

31. დადგენილება ს. კ. ს.

„სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის მიერ სათემო სარევიზიო კომისიებისათვის ხელმძღვანელობის გაწვევისა და მათთან საქმიანი კავშირის დებულების“ დამტკიცებისა და ფინანსთა სახალხო კომისარიატთან ინსტრუქტორთა შტატის დაარსების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დამტკიცებულ და სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს შემდეგი დებულება „სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის მიერ სათემო სარევიზიო კომისიებისათვის ხელმძღვანელობის გაწვევისა და მათთან საქმიანი კავშირის შესახებ“.

2. სახელმწიფო საფინანსო კონტროლსა და სათემო სარევიზიო კომისიებს შორის საქმიანი კავშირის დასამყარებლად ფინანსთა სახალხო კომისარიატის სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის სამმართველოსთან დაარსებულ იქნეს ინსტრუქტორთა აპარატი სათანადო წესით დამტკიცებული შტატების მიხედვით.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე გ. მგალობლიშვილი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველის მაგიერ ბ. ფაღავა.

1929 წ. დეკემბრის 28.
ტფილისი—სასახლე.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის მიერ სათემო სარევიზიო კომისიებისათვის ხელმძღვანელობის გაწვევისა და მათთან საქმიანი კავშირის შესახებ.

1. სათემო სარევიზიო კომისიებისათვის ხელმძღვანელობის გაწვევა, რაც დაკისრებული აქვს სახელმწიფო საფინანსო კონტროლს და მათთან საქმიანი კავშირი განხორციელდება სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის ორგანოების მიერ როგორც უშუალოდ, ისე სამაზრო საფინანსო განყოფილებათა გამგეებისა ან ადგილობრივი ფინანსების ქვე-განყოფილებათა გამგეების მეშვეობით.

2. სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის ორგანოთა უშუალო ხელმძღვანელობა და საქმიანი კავშირი განხორციელდება: ა) ადგილებზე მივლინებით რევიზიის მოსახდენად (შერჩევით) სათემო სარევიზიო კომისიის წევრებთან ერთად, ბ) სათემო სარევიზიო კომისიების წარმომადგენელთა სამაზრო თათბირებში მონაწილეობის მიღებით და გ) სარევიზიო კომისიების აქტების შესწავლით და მათ შესახებ დასკვნის მიცემით.

3. სამაზრო საფინანსო განყოფილების ან ადგილობრივი ფინანსების ქვე-განყოფილების გამგეებს დაეკისრებათ მუდმივი მეთვალყურეობა სათემო სარევიზიო კომისიების მუშაობისათვის, რასაც ისინი ანხორციელებენ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის საფინანსო-საკონტროლო სამმართველოსაგან მიღებული სახელმძღვანელო განმარტებებისა და დირექტივების დაზღვევით და აგრეთვე ადგილებზე გამგზავრებით სარევიზიო კომისიების წევრებისათვის უშუალო ინსტრუქტიობის გაწევისა და მათთან უშუალო თანამშრომლობისათვის რევიზიის დროს.

4. სამაზრო საფინანსო განყოფილების ან ადგილობრივი ფინანსების ქვე-განყოფილების გამგეები წარუდგენენ პერიოდულად საფინანსო-საკონტროლო სამმართველოს, მის მიერ დაწესებული ფორმით, ანგარიშს თავიანთი მოქმედების შესახებ სარევიზიო კომისიებისათვის ხელმძღვანელობის გაწევის სფეროში.

5. საანგარიშო მოხსენება-აქტს რევიზიის შედეგების შესახებ, სათემო სარევიზიო კომისია წარუდგენს კორექტივისათვის სამაზრო საფინანსო განყოფილებას ან ადგილობრივი ფინანსების ქვე-განყოფილებას, რომელნიც თავისი მხრით შეკითხვის საშუალებით, მიიღებენ საფინანსო-საკონტროლო სამმართველოსაგან სათანადო დირექტივებს და განმარტებას რევიზიისთან დაკავშირებულ ყველა საკითხზე.

6. სათემო სარევიზიო კომისია აქტს შეადგენს სამ ცალად: ერთი ვადაეცემა სათემო აღმასრულებელ კომიტეტს, ხოლო ორი ცალი გაეგზავნება სამაზრო საფინანსო განყოფილებას, რომელიც თავისი მხრით, ერთ ცალს გაუგზავნის საფინანსო საკონტროლო სამმართველოს ცნობად.

7. სამაზრო საფინანსო განყოფილება და ადგილობრივი ფინანსების ქვე-განყოფილება თვალყურს ადევნებენ, რათა სათემო ორგანოებმა შეასრულონ სარევიზიო კომისიებისა და სახელმწიფო საფინანსო კონტროლის დირექტივები, რაც რევიზიის შედეგად იქნება გაცემული.

8. საფინანსო საკონტროლო სამმართველო მოიწვევს პერიოდულად სათემო სარევიზიო კომისიების წარმომადგენელთა სამაზრო თათბირებს. ამ თათბირებზე შემუშავდება გეგმები და მეთოდები ქვედა აპარატის საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობის რევიზიისათვის, მოხდება თათბირის წევრთა შორის სარევიზიო პრაქტიკით შეძენილი გამოცდილების გაზიარება და სახელმწიფო-საფინანსო კონტროლის მიერ ფართო ინსტრუქტიობის გაწევა სარევიზიო კომისიების წარმომადგენლებისათვის საკონტროლო სარევიზიო ტექნიკის ყველა საკითხის გამო.

9. საფინანსო-საკონტროლო სამმართველო შეიძულებს სპეციალურ სამუშაო პროგრამებს სათემო აღმასრულებელი კომიტეტების ცალკე დაწესებულებათა რევიზიისათვის, აგრეთვე საჭირო ინსტრუქციებსა და ცირკულიარებს და, საფინანსო განყოფილებათა მეშვეობით, მიაწვდის სახელმძღვანელოდ სათემო სარევიზიო კომისიებს.

32. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. კ. ს.

საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯების გადიდების აკრძალვის შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. აღეკრძალოს სახელმწიფო და ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფ ყველა უწყებასა და დაწესებულებას სათანადო ხარჯთაღრიცხვით გათვალისწინებული საოპერაციო ხარჯების სახარჯთაღრიცხვო დანაყოფიდან კრედიტის გადანაცვლება საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯების სახარჯთაღრიცხვო დანაყოფში.

2. აღეკრძალოს აღნიშნულ უწყებათ და დაწესებულებათ სპეციალური წყაროებიდან (სპეციალური და ბიუჯეტ-გარეშე სახსარი) საადმინისტრაციო საგამგებლო ხარჯების დასაფარავად სახსრის გამოყენება, გარდა საკანონმდებლო წესით ნებადართული ხარჯებისა.

3. აღეკრძალოს სახელმწიფო ბიუჯეტზე მყოფ უწყებათ და დაწესებულებათ, აგრეთვე ადგილობრივ აღმასრულებელ კომიტეტებსა და საბჭოებს შუამდგომლობის აღძვრა სადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯებისათვის დამატებითი ასიგნების გადადების შესახებ სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტით დამტკიცებული თანხის ზედმეტათ.

4. დაევალოს საქართველოს სსრ მუშათა და გლეხთა ინსპექციისა და ფინანსთა სახალხო კომისარიატებს, 1928-29 საბიუჯეტო წლის სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტების აღსრულების დროს, დაამყარონ სისტემატიური მეთვალყურეობა, რათა საადმინისტრაციო-საგამგებლო ხარჯების საერთო თანხა არ აღემატოს 1928-29 წლის ბიუჯეტით დამტკიცებულ რაოდენობას.

5. დაევალოს იმავე ორგანოებს დაამყარონ მეთვალყურეობის წესი ამა დადგენილების განხორციელებისათვის.

6. დადგენილება ესე გავრცელებულ იქნეს აფხაზეთის სსრ-კასა, აჭარის-ტანის სსრ-კასა და სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქზე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე **გ. მგალობლიშვილი.**

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მართველი **პ. მეგრელიშვილი.**

1929 წ. იანვრის 8.
ტფილისი—სასახლე.

33. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. კ. ს.

რესპუბლიკანურსა და ადგილობრივ ბიუჯეტში ჩასარიცხ გადასახადთა და გამოსაღებთა გადახდის სფეროში ზოგიერთ ორგანიზაციისათვის შეღავათების მინიჭების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. სახელმწიფო სამთო და სამთო-სამრეწველო საწარმოთათვის უკვე აღმოჩენილი მადნეულობის საბადო ადგილებისა და წინანდელი მუშაობისაგან დარჩენილი ნაყარის (სსრკ სამთო დებულების 87 მუხ.—სსრკ კან. კრ. 1927 წ. 68 №-ი, მუხ. 688) გადაცემის ხელშეკრულების სანოტარო წესით დამოწმებისათვის სანოტარო გამოსაღები გადახდევინებულ უნდა იქნეს ხელშეკრულების საერთო თანხის $\frac{1}{16}\%$ -ს რაოდენობით, რასაც დაერიცხება ა/კსფსრ ადგილობრივი ფინანსების დებულების (ა/კსფსრ კან. კრ. 1926 წ. მე-8 №-რი, მუხ. 697/24 მუხლის „ვ“ პუნ. დაწესებული ზედნართი ადგილობრივ სახსართა სასარგებლოდ.

შენიშვნა. აღნიშნული გამოსაღებისა და მისი ადგილობრივი ზედნართის გადახდა, სამაზრო საფინანსო განყოფილების ნებართვით, შეიძლება განაწილებულ იქნეს მთლად ხელშეკრულების მოქმედების ვადის განმავლობაში, იმ პირობით-კი, რომ ეს გამოსაღები შეიტანებოდეს ყოველწლობით და წლიურად შესატანი ნაწილი ამ გამოსაღებისა პროპორციულად შეესაბამებოდეს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ წლიურად გადასახდელ თანხას.

2. განთავისუფლებულ იქნეს სასამართლოს ბაჟისა და სასამართლო საქმეების ყოველგვარი გამოსაღებისაგან სოციალური დაზღვევის ორგანოები.

3. განთავისუფლებულ იქნეს სანოტარო გამოსაღებისა და მისი ადგილობრივი ზედნართისაგან:

ა) სოფლის მეურნეობის ელექტროფიკაციის საქიროებისათვის დადებული ხელშეკრულება—ყოველგვარი ძრავისა, ელექტრო-მანქანისა, ხელსაწყოს და მასალის ყიდვა-მიწოდების თაობაზე, რაც საჭირო იქნება ელექტრო-სადგურებისა, ქვე-სადგურებისა, ელექტრო-გადაცემისა და მალალი და დაბალი დამბულობის ქსელის მოსაწყობად, აგრეთვე ელექტრო-ენერჯის მომხმარებლების დენის-მიმღებთა მოსაწყობად სოფლის მოსახლეობის სამეურნეო, სამრეწველო და კულტურულ საქიროებისათვის და ისეთ წვრილ სამეურნეო საწარმოთათვის, რომელნიც სოფლის მეურნეობის პროდუქტების პირველადი სახის გადამუშავებას აწარმოებენ, ან შინამრეწველობას მისდევენ;

ბ) წინა მუხლში აღნიშნულ ელექტრო-დანადგამთა აგებისა და გაწყობის ნარდათ მუშაობის სახით გაცემის თაობაზე დადებული ხელშეკრულება;

გ) სასოფლო-სამეურნეო ელექტროფიკაციის საქიროებისათვის ელექტრო-დანადგამების აგებისა და გაწყობის თაობაზე დადებული საქრედიტო გარიგება.

4. დაეტოვოს ქვემოთ დასახელებულ ორგანიზაციებსა და დაწესებულებებს ქვემოთდევ აღნიშნული საგადასახადო შეღავათები, რაც წინაღ გათვალისწინებულ იყო იმ საერთო-საკავშირო საკანონმდებლო აქტებით, რომლებიც ძალადაკარგულ აქტებზედ არიან ცნობილი სსრკ სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წლ. იელისის 25-ს დადგენილებით „ზოგიერთ საგადასახადო კანონთან დაკავშირებით სსრკ-ის კანონმდებლობაში ცვლილებათა შეტანის შესახებ“ (სსრკ კან. კრ. 1928 წ. 45 №-ი, მუხ. 403):

ა) განათლების სახალხო კომისარიატის სოციალური აღზრდის საბავშვო დაწესებულებებთან არსებულ დამხმარე სახელოსნოებს, რომლებშიაც გამოიყენება მხოლოდ ამ დაწესებულებათა მოწაფეების შრომა და რომლებსაც მთლად თავიანთი პროდუქციის გასასაღებლად არა აქვთ განსაკუთრებული სავაჭრო საწარმონი—განთავისუფლება ყველა იმ გადასახადისა და გამოსაღებისაგან, რის შემოსავალიც რესპუბლიკანურ ბიუჯეტში მიიქცევა;

ბ) სახელმწიფო და ადგილობრივი მნიშვნელობის კურორტების სამმართველოებს—განთავი უფლება სასამართლო ბაჟისა და სასამართლოს ხარჯისაგან; ადგილობრივი გადასახადისაგან მათ კუთვნილ შენობებზე, რომლებიც მდებარეობს კურორტის ტერიტორიაზე ამ სამთო-სასანიტარო დაცვის ოლქის ფარგლებში და რომელიც ექსპლოატაციასაც კურორტები უშუალოდ ეწევიან, იჯარით გაუცემლად; აგრეთვე ადგილობრივი გადასახადისაგან მათ კუთვნილ საჯრანსპორტო საშუალებებზე, რაც მომსახურებას უწევს კურორტების საწარმოთ და ავადმყოფთა გადაყვანის საქმეს;

გ) მოხალისე სახანძრო ორგანიზაციებს—განთავისუფლება სანახაობისა და გასართობის ადგილობრივი გადასახადისაგან მათ მიერ კერძო მეწარმის უმონაწილეოდ, გამართული წარმოდგენებისა, კონცერტებისა, საღამოებისა და სხვ., რის შემოსავალიც მიქცეულია ამ ორგანიზაციების აპარატის სათანადო შენახვისათვის საჭირო სახსრის მოსაპოებლად; აგრეთვე განთავისუფლება პლაკატებისა, აფიშებისა, რეკლამებისა და განცხადებების ადგილობრივი გადასახადისაგან აღნიშნულ სანახაობათა პლაკატებისა, აფიშებისა, რეკლამებისა განცხადებებისა;

დ) წყალში დალუპვისაგან გადამრჩენ მოხალისე საზოგადოებათ—განთავისუფლება ყველა ადგილობრივი გადასახადისა და გამოსაღებისაგან ამ ორგანიზაციების ქონებისა, რაც ხელს უწყობს და საექსპლოატაციოდ გამოიყენება წყალში დალუპვისაგან გადარჩენის მიზნით; განთავისუფლება სანახაობისა და გასართობის ადგილობრივი გადასახადისაგან ამ ორგანიზაციების მიერ, კერძო მეწარმის უმონაწილეოდ, გამართული წარმოდგენებისა, კონცერტებისა, საღამოებისა და სხვ., რის შემოსავალიც მიქცეულია წყალში დალუპვისაგან გადარჩენის საქმისათვის საჭირო სახსრის მოსაპოებლად; აგრეთვე განთავისუფლება პლაკატებისა, აფიშებისა, რეკლამებისა და განცხადებების ადგილობრივი გადასახადისაგან იმ პლაკატებისა, აფიშებისა, რეკლამებისა და განცხადებებისა, რაც გამოშვებულ იქნება წყალში დალუპვისაგან გადარჩენის საქმის იდეების პროპაგანდის მიზნით;

ე) გლახთა ურთიერთი დახმარების საზოგადოებათ—განთავისუფლება სასმარტლო ბაჟისაგან.

5. დაევალოს ფინანსთა სახალხო კომისარიატს გამოსცეს ერთი თვის ვადაზე ინსტრუქცია ამა დადგენილების შეფარდებისათვის.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე გ. მგალობლიშვილი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველის მაიორ ბ. ფაღავა.

1929 წ. იანვრის 8.
ტფილისი—სასახლე.

34. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. კ. ს.

„სხვადასხვა სახელმწიფო დაწესებულებისა და საწარმოს მიერ უმაღლეს სასწავლებელთა მოსწავლეთათვის დანიშნული სტიპენდიების მათთვისვე დატოვების თაობაზე“ 1927 წ. სექტემბრის 10-ს თარიღით გამოცემული საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილების გაუქმების შესახებ.

თანხმად სსრკ-ის სახალხო კომისართა საბჭოს 1928 წ. ნოემბრის 19-ს დადგენილებისა (მუხ. 2), რომლითაც გაუქმებულ იქნა ამავე სახალხო კომისართა საბჭოს 1927 წ. თებერვლის 17-ს თარიღით გამოცემული დადგენილება „უმაღლესი სასწავლებლების მოსწავლეთათვის სახელმწიფო საწარმოთა მიერ დანიშნული სტიპენდიების შესახებ“ (სსრკ კან. კრ. 1928 წ. № 67, მუხ. 616) საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

გაუქმებულ იქნეს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1927 წ. სექტემბრის 10-ს დადგენილება „სხვადასხვა სახელმწიფო დაწესებულებისა და საწარმოს მიერ უმაღლეს სასწავლებელთა მოსწავლეთათვის დანიშნული სტიპენდიების მათთვისვე დატოვების შესახებ“ (საქართველოს სსრ კან. კრ. 1927 წ. № 9, მუხ. 137).

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე გ. მგალობლიშვილი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველის მოადგილე ს. სტეფანოვი.

1929 წ. იანვრის 15.
ტფილისი—სასახლე.

35. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. კ. ს.

ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოც.-ეკონომიური ფაკულტეტის მე-8 სემესტრის სტუდენტების (ეკონომისტების) წარმოებითი სწავლისათვის დაწესებულებასა და საწარმოში მიღების შესახებ.

ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტების სამეცნიერო-ტეორეტიკულ მომზადებასთან დაკავშირებით, წარმოებითი სწავლებისათვის და თანახმად სსრკ სახალხო კომისართა საბჭოს 1926 წ. ივნისის 14-ს დადგენილებისა (სსრკ კან. კრ. 44 №-რი, მუხ. 320) საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს ადგენს:

1. დაევალოს საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე მოქმედ ყველა სახელმწიფო, საზოგადოებრივ და კოოპერატიულ დაწესებულებასა და საწარმოს, აგრეთვე შერეულ სააქციო საზოგადოებას მიიღოს სამუშაოზე, წარმოებითი სწავლებისათვის, ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ მივლინებული სოც.-ეკონომიური ფაკულტეტის მე-8 სემესტრის სტუდენტები (ეკონომისტები) შემდეგ საფუძველზე.

2. სტუდენტები მიივლინებიან მე-8 სემესტრის განმავლობაში, ყოველი წლის, თებერვლის 1-დან ივნისის 1-მდე.

შენიშვნა. თვითეულ ცალკე დაწესებულებაში და საწარმოში მისაღვლინებელ სტუდენტთა რიცხვი შეთანხმებულ უნდა იქნეს დაწესებულებასა და საწარმოსთან.

3. დაწესებულებასა და საწარმოში შესრულებული სამუშაოსათვის სტუდენტები არავითარ გასამრჯელოს არ იღებენ.

შენიშვნა. ამა მუხლის წესი არ შეეხება იმ სტუდენტ-პრაქტიკანტებს, რომელნიც სამუშაოზე მიიღებიან სსრკ სახალხო კომისართა საბჭოს 1926 წ. ივნისის 14-ს დადგენილების 1-3 მუხ. წესისამებრ (სსრკ კან. კრ. 1926 წ. 44 №-რი, მუხ. 320).

4. დაწესებულებისა და საწარმოს ადმინისტრაცია მოვალეა სტუდენტის შრომა ისე გამოიყენოს, რომ მას შეეძლოს შეისწავლოს ის პირობები, რომლებშიაც მომავალში მოუხდება მუშაობა.

5. მივლინებული სტუდენტები, ყველა სხვა თანამშრომლის თანაბრად, ემორჩილებიან დაწესებულებისა თუ საწარმოს შინაგანრიგების წესს.

6. სტუდენტები შეასრულებენ სამუშაოს იმ პროგრამით, რასაც შეიმუშავენ ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოც.-ეკონომიური ფაკულტეტი დანიტერესებული დაწესებულებისა და საწარმოს წარმომადგენელთა მონაწილეობით. პროგრამით გათვალისწინებულ უნდა იქნეს ერთი სახის სამუშაოდან მეორე სახის სამუშაოზე ისეთი ვარაუდით გადასვლა, რომ სტუდენტს შეეძლოს გაეცნოს დაწესებულებისა თუ საწარმოს ორგანიზაციისა და მუშაობის ტენიკას მთლიანად.

7. დაწესებულებასა და საწარმოში სტუდენტებს გაანაწილებს ადმინისტრაცია, რომელიც განსაზღვრავს თვითეული სტუდენტისათვის სამუშაოს ხასიათსა და მუშაობის წესს წარმოებითი პროგრამისა და დაწესებულებისა თუ საწარმოს შესაძლებლობის მიხედვით.

ერთი სამუშაოდან მეორე სამუშაოზე სტუდენტს გადაიყვანს დაწესებულებისა თუ საწარმოს ადმინისტრაცია ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოც.-ეკონომიური ფაკულტეტის წარმომადგენელთან, შეთანხმებით.

8. მეთვალყურეობის გასაწევად იმისათვის, რომ დაწესებულებასა და საწარმოში სტუდენტების სწავლება შემუშავებული პროგრამის მიხედვით სწარმოებს, ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოც.-ეკონომიური ფაკულტეტი დანიშნავს პროფესორთა და მასწავლებელთა წრიდან ხელმძღვანელთ, რომელნიც მოვალენი არიან იარონ პერიოდულად სათანადო დაწესებულებასა და საწარმოში, განსაზღვრონ, დაწესებულებისა თუ საწარმოს ადმინისტრაციასთან ერთად, მივლინებული სტუდენტების შრომის გამოყენების ფორმები და აძლიონ სტუდენტებს, მათი სამუშაოს მიხედვით, სათანადო განმარტებანი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე გ. მგალობლიშვილი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველის მოადგილე ს. სტეფანოვი.

1929 წ. იანვრის 29.
ტფილისი—სასახლე.

გამოქვეყნებულია გაზ. „კომუნისტის“ 25 №-ში 1929 წ. თებერვლის 1.

36. დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ-ში ავტომობილიზმისა და გზათა გაუმჯობესების ხელისშემწყობ საზოგადოების („ავტოგზა“) ადგილობრივი გადასახადისა და გამოსაღებისაგან, აგრეთვე სასამართლო ბაჟისა და სანოტარო გამოსაღებისაგან განთავისუფლების შესახებ.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. საქართველოს სსრ-ში ავტომობილიზმისა და გზათა გაუმჯობესების ხელისშემწყობი საზოგადოება („ავტოგზა“), მისი ადგილობრივი ორგანიზაციები და ყველა მისი კუთვნილი ან მის მიერ იჯარით აღებული საწარმო (გარაჟი, სახელოსნო, გამომცემლობა და სხვ.), უკეთეს საწარმონი მის მიერ გამოიყენება უშუალოდ, იჯარით გაუცემლად, განთავისუფლებულ იქნეს ყველა ადგილობრივი გადასახადისა და გამოსაღებისაგან.

2. იგივე საზოგადოება განთავისუფლებულ იქნეს:

ა) სასამართლო ბაჟისაგან;

ბ) სანოტარო გამოსაღებისაგან ყველა ხელშეკრულებისა, გარიგებისა და დოკუმენტისათვის, რაც დაიდება საზოგადოების წესდებით გათვალისწინებული მიზნების განსახორციელებლად.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
თავმჯდომარის მოადგილე გ. მგალობლიშვილი.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს
საქმეთა მმართველის მაგიერ ბ. ფალავა.

1929 წ. იანვრის 29.
ტფილისი—სასახლე.

